

Ústav jazykových a kulturních studií, Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií, Mendelova univerzita v Brně

Činnost Ústavu jazykových a kulturních studií na Fakultě regionálního rozvoje a mezinárodních studií (FRRMS) Mendelovy univerzity (MENDELU) v Brně navazuje na dlouhou historii výuky cizích jazyků na této univerzitě. Již v 50. letech minulého století byla na tehdejší Mendelově zemědělské a lesnické univerzitě (MZLU) založena Katedra jazyků, jejímž hlavním posláním v té době byla výuka ruského jazyka. V 90. letech 20. století byla Katedra jazyků přejmenována na Ústav jazyků a v této době také začalo docházet k postupnému rozvoji ústavu a zásadnímu rozšíření nabídky vyučovaných jazyků. Jazykový ústav byl na Mendelově univerzitě až do roku 2008 součástí Lesnické a dřevařské fakulty. V tomto roce došlo k založení Ústavu jazykových a kulturních studií tak, jak ho známe dnes v rámci nově vzniklé Fakulty regionálního rozvoje a mezinárodních studií. Posláním vyučujících na tomto ústavu nebyla „jen“ výuka cizích jazyků, ale také překlady a tlumočení pro ostatní ústavy nebo vedení bakalářských a magisterských diplomových prací. Ústav v průběhu své existence nabízel kromě tradičních jazyků také volitelné kurzy např. arabštiny, čínštiny nebo hebrejštiny.

V současnosti je Ústav jazykových a kulturních studií (ÚJKS) jedním z šesti ústavů na FRRMS a zajišťuje výuku cizích jazyků nejen na své domovské fakultě, ale také na Agronomické fakultě, Zahradnické fakultě a Institutu celoživotního vzdělávání MENDELU. Zaměřuje se na výuku angličtiny, němčiny, francouzštiny a španělštiny. Ve výuce angličtiny se počítá s předchozími znalostmi studentů ze střední školy, pokročilost nabízených kurzů tedy odpovídá úrovním B1 až C1 podle Evropského referenčního rámce pro jazyky.

Studenti Fakulty regionálního rozvoje a mezinárodních studií si kromě angličtiny v závislosti na svém studijním programu zapisují buď povinně nebo volitelně další cizí jazyk – němčinu, španělštinu nebo francouzštinu. Kurzy těchto jazyků jsou nabízeny i na začátečnické úrovni. Vzhledem k velkému počtu studentů v anglických studijních programech, ve kterých je též povinnost splnit minimálně dva semestry cizího jazyka, jsou francouzština a španělština vyučovány také v anglickém jazyce.

Studenti Agronomické fakulty a Zahradnické fakulty mají možnost upevnit své středoškolské znalosti angličtiny nebo němčiny v kurzech obecného jazyka a následně si povinně zapisují cizí jazyky pro specifické účely. Volí si zaměření, které odpovídá jejich studijnímu programu. Jedná se např. o studenty zemědělského inženýrství, agroekologie, zootechniky, ale také např. vinohradnictví a vinařství nebo

Obr. 1: *Budova Fakulty regionálního rozvoje a mezinárodních studií, ve které sídlí Ústav jazykových a kulturních studií*

krajinářské architektury. Pro Agronomickou fakultu zajišťuje ÚJKS také zkoušku z anglického jazyka v rámci doktorského studia.

Ústav jazykových a kulturních studií nenabízí pouze klasické kurzy obecného a odborného jazyka, ale v nabídce ústavu jsou i specializované předměty zacílené na akademické psaní v angličtině, prezentační dovednosti v angličtině, a další předměty zaměřené na jazykovědná a kulturní studia, nabízené na FRRMS jako povinně volitelné předměty. Tyto kurzy jsou vyučovány buď v češtině nebo angličtině a jako příklady lze uvést předměty Rozvojová antropologie nebo Jazyky v Evropské unii.

Ve své vědeckovýzkumné a publikační činnosti se ÚJKS zaměřuje na tři hlavní oblasti – kulturní studia, aplikovanou lingvistiku a didaktiku cizích jazyků. V oblasti kulturních studií se ústav zaměřuje především na mezinárodní rozdíly v komunitní léčbě drogových závislostí a možnosti využití tradiční amazonské medicíny při řešení této zdravotní problematiky. Dále se pracovníci v rámci kulturních studií věnují problematice vzdělávání znevýhodněných skupin obyvatelstva z Peru, Ekvádoru, Kolumbie a Brazílie v oblasti cestovního ruchu. Zkoumány jsou především formy turistických aktivit a jejich dopady na místní obyvatele.

S tímto odborným zaměřením souvisí i angažovanost ústavu v rámci konsorcia United for the Development of the Amazon (UNIDA). Jedná se o multioborovou platformu univerzit, neziskových organizací a soukromých firem, které společně usilují o udržitelný rozvoj Amazonie. Konsorcium vzniklo v červnu 2019 na základě společných vědeckých, a především vzdělávacích cílů, kontaktů a zkušeností všech zúčastněných organizací. Koordinaci konsorcia převzala Mendelova univerzita v Brně s tím, že prvotní impulz dala nezisková organizace Forest.ink, z. s., která působí v ekvádorské Amazonii. V této oblasti členové této organizace spolu se zahraničními partnery dokázali vytvořit unikátní přírodní rezervaci El Paraíso o rozloze 89 000 hektarů, která je vzorem pro práci v dalších regionech, kde konsorcium působí, tj. Peru, Kolumbie, Bolívie a Brazílie.

Obr. 2: Týden pro Amazonii na FRRMS spoluorganizovaný pracovníky ÚJKS ve spolupráci s konsorciem UNIDA

V oblasti aplikované lingvistiky se pracovníci ústavu soustředí na analýzu odborného diskursu souvisejícího se zaměřením FRRMS, konkrétně politického a korporátního diskursu, věnují se ale i různým tématům týkajícím se jazykové politiky, a to především v kontextu Evropské unie.

Pokud jde o oblast metodiky cizích jazyků, pracovníci ústavu se soustředí na tzv. „practitioner research“, který vychází z praxe a vede ke zlepšování kvality výuky cizích jazyků. Výzkum je zaměřen jak na výuku (teaching), tedy tvorbu sylabu a materiálů, tak na učení samotné (learning), tedy na strategie využívané studenty

při studiu, testování atd. Zvláštní důraz je kladen především na výzkum v oblasti autonomie vysokoškolských studentů při studiu cizích jazyků.

Kromě pedagogické a vědeckovýzkumné činnosti se také většina pracovníků ÚJKS věnuje překladatelské činnosti, především v rámci spolupráce s kolegy z ostatních ústavů FRRMS.

Pavel Reich

Autor

Mgr. Pavel Reich, Ph.D., Mendelova univerzita v Brně, e-mail: pavel.reich@mendelu.cz

Pavel Reich působí jako odborný asistent na Fakultě regionálního rozvoje a mezinárodních studií Mendelovy univerzity v Brně, kde je vedoucím Ústavu jazykových a kulturních studií a proděkanem pro vzdělávací činnost. Doktorát získal na Masarykově univerzitě v Brně v oboru anglický jazyk. Ve svém výzkumu se zaměřuje na analýzu politického a korporátního diskurzu a implementaci poznatků z tohoto výzkumu do kurzů angličtiny pro specifické účely.